

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТВОРЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «СОНЯШНИК»

gra-sonyashnyk.com.ua

ЗДВДЛННЯ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ГРИ

Соняшник

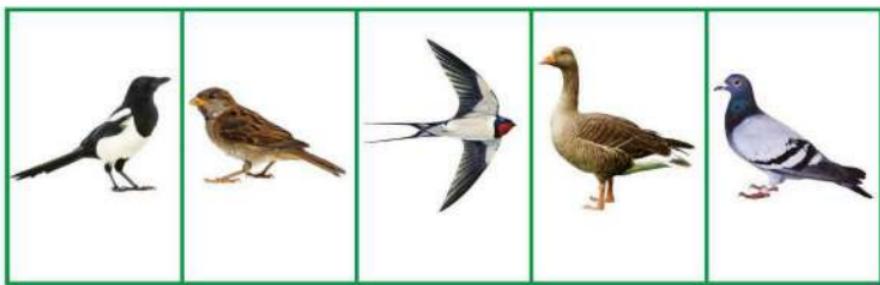
5-6 КЛАСИ

ЦЕЙ ТЕСТОВИЙ ЗОШИТ НАЛЕЖИТЬ

Соняшник -2017

5–6 клас (1 бал)

1. Перед вами зображення птахів.

У якому рядку зазначено, як співає кожна із зображених пташок.

- а) воркує – ґелгоче – цвірінькає – щебече – скрекоче;
- б) скрекоче – цвірінькає – щебече – ґелгоче – воркує;
- в) цвірінькає – скрекоче – воркує – ґелгоче – щебече;
- г) скрекоче – щебече – ґелгоче – цвірінькає – воркує;
- д) ґелгоче – цвірінькає – щебече – воркує – скрекоче.

2. В усіх поданих реченнях є пара

таких слів, але в одному з них цих пар дві. У якому?

а) Молоде орля, та вище старого літає.

б) Слова масні, а пироги пісні.

в) Добре говорить, але зле робить.

г) На чорній землі білий хліб родить.

д) Правда та кривда — як вогонь та вода.

3. Першим питанням новачку, який приходив на Запорізьку Січ, було:

а) «Горілку п'єш?»

б) «На коні тримаєшся?»

в) «У Бога віруєш?»

г) «Гопака танцюєш?»

д) «Битися любиш?»

4. Перед вами іменники, які позначають фах чи рід діяльності людини. Прибравши з кожного зі слів останню літеру, отримаємо інші повнозначні слова, крім одного. Знайдіть таке слово.

а) бібліотекар;

б) аптекар;

в) воротар,

г) бондар;

д) пісняр.

5. За переказами, що й досі існують у Карпатах, рута – квітка, яка лише на декілька хвилин у ніч на Івана Купала стає червоною. Зазвичай же вона кольору

- а) блакитного;
- б) жовтогарячого;
- в) жовтого;
- г) синього;
- д) білого.

6. Зі слів кожного ряду утворіть нове слово, узявши з першого слова перший звук, із другого – другий, із третього – третій і далі відповідно. Серед отриманих вами нових слів у школі на уроці зайдим буде

- а) перо – земля – канат – титан – канал;
- б) зебра – коса – каша – полин – корито;
- в) риба – курка – гачок – морква – думка;
- г) план – мати – марка – кортик – рамка;
- д) літо – пісня – піжама – плакса – озеро.

7. Замінивши в кожному варіанті виділений іменник на спільнокореневий прикметник, знайдіть, у якому з них не такий суфікс, як у решти.

- а) коробка з паперу;
- б) варення з вишні;

-
- в) сік із берези;
  - г) каша з рису;
  - д) стіл із дуба.

8. Довірливу людину дуже легко обдурити, іншими словами, *обвести навколо*

- а) дерева;
- б) річки;
- в) будинку;
- г) пальця;
- д) носа.

9. У реченні *Хліб випікає пекар* зрозуміло, що додатком є слово *хліб*. У якому із поданих нижче речень не можна додаток визначити однозначно?

- а) *Натюрморт* намалював художник.
- б) *Батько* подарував троянди.
- в) *Сонце* змінює місяць.
- г) *Учениця* вирішує приклад.
- д) *Колобок* спекла баба.

10. Це можна *виголосити*, але не можна *оголосити*.

- а) подяку;
- б) вирок;
- в) рішення;
- г) промову;
- д) війну.

11. Василько з Іванком посварилися.
Можна сказати, що поміж ними

- а) комар пролетів;
- б) кішка пробігла;
- в) кінь проскакав;
- г) змія проповзла;
- д) жаба прострибала.

12. Прочитайте уважно рядки поезії
Леоніда Глібова.

*Сидить хитра баба на версі граба.
«Ой не злізу з граба! – дурить діток баба. –
Вловіть мені тую курочку рябу,
А я подарую грушку золотую».*

У творі йдеться про

- а) ґаву;
- б) шуліку;
- в) сову;
- г) сороку;
- д) лисицю.

13. Існує версія, що Михайло Грушевський вигадав цей державний символ,
а Павло Скоропадський перевернув.
Ідеться про

- а) сучасний прапор України;

-
- б) герб Гетьмана України;
  - в) бунчук Війська Запорозького;
  - г) корогву Війська Запорозького;
  - д) каламар писаря.

14. Укажіть персонажа, який наявний у байках Леоніда Глібова разом з іншими героями: «... і вівчарі», «... і Лисиця», «... та Ягня», «... і Кіт», «... і Зозуля».

- а) Собака;
- б) Лев;
- в) Осел;
- г) Вовк;
- д) Козеня.

15. Через невдалу спробу цього персонажа запалити море Леонід Глібов так говорив про нього: «*Ніколи не хвались, поки гаразд не зробиш діла*». Ідеється про

- а) Щуку;
- б) Синицю;
- в) Лисицю;
- г) Рака;
- д) Коника.

5–6 клас (3 бали)

16. Прочитайте акровірш.

Говорила з просом гречка,
Лине з саду суперечка,
І захникала осоку:
— Бач, як хвалиться сорока.
Он, як пташка, в'ється муха...
Все він бачив, всіх підслухав.

Серед поданих зображенень знайдіть того, про кого йдеться в акровірші.

17. В українську мову це слово потрапило як запозичення з тюркської; первісно це перське слово, що означає 'товариш'; на Запорозькій Сіці так називали молодих хлопців, учнів, зброєносців у козацької старшини.

- а) пластиуни;
- б) челядь;
- в) джури;

- г) аргати;
д) молодики.

18. Прочитайте початок початок поданих нижче прислів'їв:

Життя без книжок – небо без ...

Людина без книги, як криниця без ...

Дім без книги – день без ...

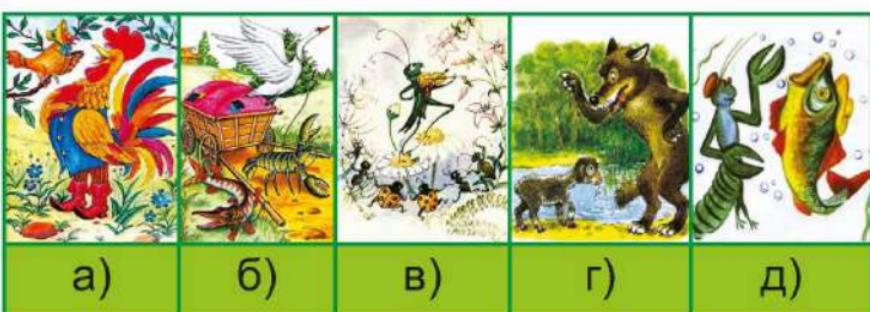
День без книги, що обід без ...

Життя без книжок – весна без ...

Яким словом має закінчуватися кожне із цих прислів'їв відповідно?

- а) сонця, квітів, хліба, води, пташок;
б) пташок, води, сонця, хліба, квітів;
в) води, сонця, пташок, квітів, хліба;
г) квітів, хліба, води, пташок, сонця;
д) хліба, пташок, квітів, сонця, води.

19. Перед вами ілюстрації до творів Леоніда Глібова. Одна з них не до байки. Знайдіть її.

20. Українці, коли хочуть емоційно висловитися про те, що якась справа не виконується, використовують вислів із твору відомого російського байкаря Івана Крилова «*а віз і нині там*». Проте в українській мові є подібний вислів із байки Леоніда Глібова. Серед запропонованих варіантів оберіть фразеологізм, ужитий українським байкарем.

- а) *а фіра й досі там*;
- б) *а хура й досі там*;
- в) *а сани й досі там*;
- г) *а підвода й досі там*;
- д) *а каруца й досі там*.

21. Знайдіть фразеологізм, що не характеризує манеру говорити.

- а) *як з рукава сипле*;
- б) *як млин меле*;
- в) *як медом мастить*;
- г) *як з ока випав*;
- д) *як у рот кладе*.

22. Яким не може бути масло?

- а) рослинним;
- б) мінеральним;
- в) вершковим;
- г) тваринним;

д) машинним.

23. У тюркських мовах це слово означало 'ледар' та 'гульвіса', тож, напевно, цей український магнат і князь із старовинного роду Гедиміновичів був би вельми ображений, якби почув, що його називають так. Однак у сучасних енциклопедичних джерелах цього магната називають саме цим прізвиськом.
Ідеється про

- а) Івана Сірка;
- б) Богдана Хмельницького;
- в) Петра Конашевича;
- г) Станіслава Морозенка;
- д) Дмитра Вишневецького.

24. Прочитайте козацьке прислів'я.

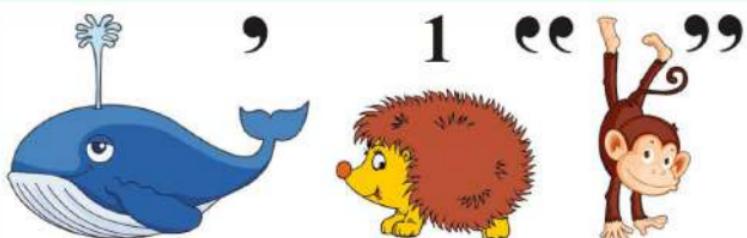
Козак на печі – ворог Січі.

Оберіть прислів'я, що передає ту саму думку.

- а) Без коня немає й козака.
- б) Де два козаки, там три гетьмани.
- в) Той не козак, що отаманом не хоче бути.
- г) Щирий козак ззаду не нападає.
- д) Степ та воля – козацька доля.

25. У якому місті розпочав своє навчання Леонід Глібов?

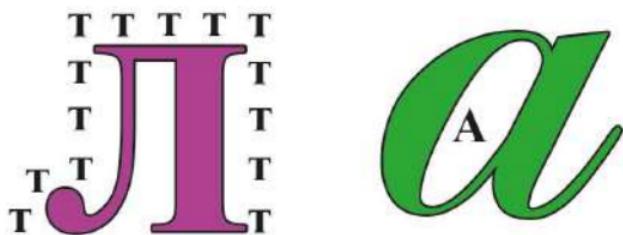
а)

б)

в)

г)

д)

5–6 клас (5 балів)

26. У родині Валерії та Руслана Петренків народилося двоє дітей: син Сашко й донька Софійка. Якими будуть прізвище, імена, по батькові цих дітей?

- а) Олександр Валерійович Петренко і Софія Валеріївна Петренко;
- б) Олександр Петрович Русланів і Софія Петрівна Русланів;
- в) Олександр Русланович Петренко і Софія Русланівна Петренко;
- г) Олександр Петрович Петренко і Софія Петрівна Петренко;
- д) Олександр Валерійович Петренко і Софія Русланівна Петренко.

27. Найбільшою ганьбою для козака уважалося

- а) позбавлення його чуприни;
- б) прийти до застілля брудним;
- в) бути спійманим на брехні;
- г) невміння козака виконувати гопак;
- д) бути безграмотним.

28. Уважно подивіться на ряд слів: акула, клімат, змія, онука, ...

Зважаючи на другу літеру кожного слова,

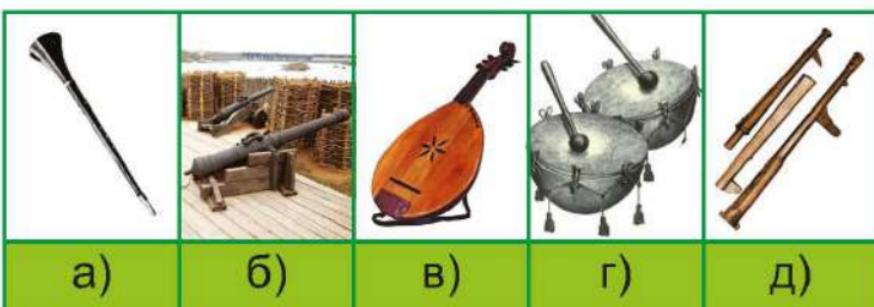
визначте, яким словом треба продовжити запропонований ряд?

- а) стежка;
- б) осел;
- в) брат;
- г) голка;
- д) опади.

29. Прочитайте уривок із пісні.

*Товариші ударять з мушкетів,
Загримить полковий тулумбас,
Дух мій, Діво, тоді вже відлетить
Аж на Січ, в Україну до нас.*

Знайдіть тулумбас серед поданих нижче зображень.

30. Усі наведені нижче іменники можуть уживатися у формі двох родів (чоловічого роду з кінцевим приголосним основи та жіночого роду із закінченням -а), при цьому мати однакове значення. Знайдіть пару слів, що різняться значенням.

-
- а) мозоль – мозоля;
  - б) спазм – спазма;
  - в) хлющ – хлюща;
  - г) задум – задума;
  - д) кахель – кахля.

